

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Studium nových médií

Bc. Kateřina Stuparičová

Používání rozvinutých informačních technologií a virtuální reality na divadle

Posudek diplomové práce

Diplomová práce Kateřiny Stuparičové originálním způsobem spojuje „stará“ a „nová“ média a ukazuje jejich vzájemnou provázanost na příkladu divadla. Využití nových médií na divadelní scéně a naopak použití prvků divadla ve virtuální realitě k sobě neodmyslitelně patří. Tato základní teze diplomové práce vychází ze sémiotického pohledu na média. Jak divadlo, tak virtuální realita pracují se zdvojením znaku, kdy herec hraje postavu a hráč hraje svého avatara. Právě sémiotickým aspektům divadla i virtuální reality práce věnuje značnou pozornost a snaží se tento pohled kombinovat s teorií komunikace (kapitola 6.) a také se současnou divadelní teorií (kapitola 4.). Zajímavý je i menší sociologický průzkum, který autorka provedla mezi návštěvníky divadla, aby zjistila jejich vztah k informačním technologiím (příloha diplomové práce). Tento metodologický i teoretický eklekticismus přináší výsledky a poznatky, které jsou jednotlivě zajímavé, ale je velice náročné je spojit do rozumného celku.

Kateřina Stuparičová přesvědčivě mapuje jak podobnosti, tak i vliv samotného média divadelní i virtuální hry. Obě média podrobuje analýze, která identifikuje a sleduje pět základních elementů: integraci, participaci, interaktivitu, nelineárnost a problém identity (kapitola 1.2). Právě tyto elementy nabírají různé podoby v divadle i ve virtuální realitě a také se vzájemně doplňují, čímž nabízí model integrace informačních technologií a virtuální reality s divadlem. Důležité jsou i úvahy o konstituci divadelního prostoru v reálném i virtuálním prostředí a popis samotného procesu inscenace v dnes velmi populárním prostředí hry Second Life. Na práci je nutné ocenit i řadu analýz produkce současné tvorby české skupiny Handa Gote, které patří k nejvýraznějším českým experimentátoreům na poli propojování nových médií a divadla. Kateřina Stuparičová prokazuje svou znalost divadelního prostředí i jeho experimentálního pole. Zarážející je proto okamžik, kdy autorka přichází od analytické pozice k pozici normativní a snaží se vytvořit jakousi novou „poetiku“ pro využívání prvků nových médií na divadle: „Integrace technologií by tak měla být střídámá, s uvědomělým pohledem na to, co jimi chceme publiku sdělit či jak je využijeme“ (str. 84). Střidmost je totiž vždy spojená s dodržováním normy, vývoj umění se ale děje právě jejím neustálým porušováním, nestřidmostí. Další výtka se týká toho, že práce věnuje velice malou pozornost nejvýznamnější publikaci v oblasti divadla a virtuální reality, knize Brendy Laurel, Computers as Theater, která je velice krátce zminěná v kapitole 1.2.2. Práci by také prospěla větší obeznámenost s oblastí digitální performance, at' už umělecké, tanecní nebo divadelní, které jsou významnou a výraznou podobnou dramatického umění v oblasti nových médií.

Zadání bylo splněno a práci doporučuji k obhajobě.

Práci navrhoji hodnotit jako v ý b o r n o u.

Denisa Kera, 19.09.2008

